

Een kijkje in de afkickkliniek voor de allerrijksten

16 DECEMBER 2019 DOOR: MAX DALY

Beroemdheden en rijke zakenlui betalen honderdduizenden euro's om een paar weken in deze Zwitserse rehab te verblijven. Dan krijg je een behandeling, maar ook een kok, butler en limousine.

ILLUSTRATIE: DANIEL STRANGE

Ik ben in Zürich, een van de rijkste steden van Europa. Ik ben zojuist opgehaald van het vliegveld met een Bentley-limousine, en nu sta ik in een gigantisch penthouse met uitzicht over het meer van Zürich. Prima plek voor een feest!

Toch is dat niet helemaal wat hier gaat gebeuren. Ik ben bij Paracelsus Recovery, een afkickkliniek voor de allerrijkste mensen van de planeet aarde.

EEN VAN DE SUITES VAN PARACELSUS RECOVERY

Het Saoedische koningshuis, Russische oligarchen, zakenmannen en celebs hebben hier hun tanden gepoetst in de marmeren badkamer en geslapen in bedden met suède beddengoed, terwijl ze ondertussen af probeerden te komen van de coke, Xanax of waar ze ook verslaafd aan waren. Paracelsus Recovery behoort tot het selecte clubje luxe-klinieken, en is op geen enkele manier te vergelijken met de ontwenningklinieken waar verslaafden naartoe gaan die geen gigantisch fortuin hebben. Want geld, dat heb je hier wel nodig. Ter vergelijking: om een maand in elitekliniek The Priory te verblijven in het Britse Surrey, ben je 23,7 duizend euro kwijt, en voor 45 dagen bij The Meadows in Arizona moet je een kleine 50 duizend euro ophoesten. Bij Paracelsus Recovery kost een weekje “executive detox” 92,5 duizend euro. Wil je vijf weken blijven, dan mag je 374 duizend euro aftikken – ongeveer tien keer het modale inkomen van Nederland.

Voor dat geld krijg je hulp op maat van vijftien gespecialiseerde personeelsleden, afgestemd op elke behoefte die je mag hebben. Iedereen die hier verblijft krijgt een totaalpakket: 24 uur per dag vervoer per limousine, een eigen kok en een butler. Daarnaast mag je in de vijfsterrenspa, is er een interne therapeut (die er ook overnacht) en een uitgebreide hoeveelheid laboratoriumtests en medische controles. Er is maar plek voor twintig mensen per jaar, maar het personeel trekt er ook op uit om patiënten op locatie helpen – bijvoorbeeld omdat ze geen tijd hebben om hiernaartoe te komen, of omdat ze nazorg nodig hebben.

Zelfs bij de meeste luxueuze afkickklinieken word je nog wel een beetje aan het werk gezet – al is het maar dat je je eigen bed moet opmaken, of onkruid moet wieden in de gemeenschappelijke tuin. Hier mogen alle mensen (die voor een derde uit het Midden-Oosten komen, een derde uit de VS en verder vooral uit Europa en Rusland) hun comfortabele lifestyle gewoon voortzetten. Als je met een entourage van vijftig mensen wil komen, zoals een Saoedi een keer deed, dan is dat geen enkel probleem: je huurt gewoon een etage in het nabijgelegen Dolder Grand Hotel (vijf sterren), inclusief inwonende therapeut. En presenteer je elke week een talkshow op de Amerikaanse televisie, maar wil je ondertussen iets aan je drankprobleem doen? Dan word je gewoon op en neer gevlogen.

Een van de belangrijkste redenen waarom mensen hier komen is privacy. Waar sommige beroemdheden er geen geheim van maken dat ze in een afkickkliniek zitten – of er zelfs te koop mee lopen – hebben de mensen die hier komen juist veel te verliezen. Daarom worden in de interne communicatie de namen van gasten gefingeerd, staat het verblijfsadres niet gepubliceerd, zijn de nummerplaten van de limo's ontraceerbaar, de mailwisselingen met gasten versleuteld en hebben de werknemers geheimhoudingsplicht.

“Ik moest anoniem blijven, want ik had belangrijke klanten,” zegt Lucaz, een voormalige gast van Paracelsus aan de telefoon. De schatrijke Poolse investeerder die zo'n twee miljoen per maand verdient besloot in 2015 naar de kliniek te gaan toen zijn extravagante levensstijl uit de hand begon te lopen. Lucaz combineerde het zakenleven met feesten die 24 uur duurden, vaak drie keer per week, en geregeld plaatsvonden op een dure jacht aan de Côte d'Azur. Lucaz en zijn vrienden gebruikten vier tot zes gram coke per nacht, wat ze wegspoelden met de duurste wijnen ter wereld. “Als mijn drank- en drugsverslaving en escapades met vrouwen aan het licht zouden zijn gekomen, dan zouden mijn klanten me de rug toe hebben gekeerd, en had ik een hoop geld verloren.”

Toen hij ergens in de dertig was, begon zijn leefwijze zich tegen hem te keren. Zakendeals mislukten omdat hij er niet helemaal bij was, hij crashte zijn sportwagen en zijn vriendin verliet hem. Lucaz zocht hulp bij een chique twaalfstappenkliniek in Florida, maar verviel al snel weer in zijn oude gewoonten. Op aanraden van een vriend boekte hij vijf weken bij Paracelsus Recovery, en dat werkte voor hem een stuk beter. Dat wil niet zeggen dat het voor iedereen werkt, maar je krijgt hier wel een grenzeloze hoeveelheid zorg en aandacht.

“Een universele behandeling die voor iedereen werkt bestaat eigenlijk niet,” zegt directeur Jan Gerber. Hij richtte de kliniek op in 2012 met zijn ouders, nadat ze thuis een CEO hielpen afkicken. Gerber denkt dat zijn cliënten een grotere kans hebben om van hun verslaving af te komen omdat er zoveel nadruk ligt op het individu – wat nogal duur is, en voor de meeste klinieken dan ook onbetaalbaar.

“Niet iedereen wordt op dezelfde manier verslaafd, dus je moet per persoon naar de oorzaak zoeken en die aanpakken,” zegt Gerber. “Je moet zowel naar emotionele als medische factoren kijken. De oorzaken kunnen psychologisch zijn, zoals een trauma, een zware jeugd of een persoonlijkheidsstoornis, maar ook fysiek, zoals darmproblemen, hormonale disbalans of chronische pijn. Het kan ook iets zijn dat puur in je hoofd zit, zoals een gebrek aan zingeving.”

Er is veel onderzoek gedaan naar het verband tussen verslavingen en armoede. In Engeland is bijvoorbeeld een correlatie aangetoond tussen armoede- en drugsgelateerde sterftcijfers. Aan de andere kant hoeft een goedgevulde portemonnee nog niet te garanderen dat je immuun bent voor drugsverslavingen: volgens ander onderzoek maakt het je juist kwetsbaarder.

Ik spreek in Zürich af met Michael*, CEO van een “multi-family office”, dat ultrarijke gezinnen helpt om hun geld uit te geven. Zijn bedrijf heeft in totaal 42 gezinnen bijgestaan, die samen over een vermogen van ruim vier miljard euro beschikken. Michael vertelt dat afkicken een grote kostenpost is binnen deze groep. “Het is schokkend hoeveel rijke mensen drugsverslaafd zijn. Van de gezinnen die we hebben geholpen, ging het bij 40 procent om verslavingsproblemen.”

Bij de Internationale Conferenties voor Verslavingen en Verwante Stoornissen in Londen, in april dit jaar, vertelde Chris Coplans van Narcotics Anonymous aan het tijdschrift Tatler dat klinieken zich steeds meer realiseren hoeveel geld er uit de allerrijksten te halen valt. “De trend richt zich nu op luxe,” zei hij. De industrie van luxe-rehabs is zo competitief dat er ook weleens vuile trucjes worden gebruikt. Afgelopen jaar onthulde The Sunday Times dat klinieken duizenden euro's aan smeergeld betaalden aan psychiaters om ze rijke patiënten naar ze door te laten verwijzen. Het ging onder andere om Life Works in Surrey, dat deel uitmaakt van de Priory Group, en de Kusnacht Practice in Zürich, dat een Britse arts 177 duizend euro betaalde om George Michael zover te krijgen dat hij er in 2015 een half jaar zou verblijven.

Hoezo is de 1 procent zo gevoelig voor verslavingen?

Volgens Gerber kunnen mensen met zo'n makkelijk leven leiden, waarin iedere wens meteen wordt vervuld, na een tijdje wat verveeld raken. En waar het ook aan kan liggen, is dat sommige mensen die ineens heel rijk worden daar nogal van schrikken, en ze zich ergens aan vast moeten klampen.

Rijkdom en macht kunnen het bovendien lastiger maken om van je drugsproblemen af te komen, zegt Gerber. Vooral omdat rijkerds minder snel worden blootgesteld aan de gevolgen. "Je kunt niet ontslagen worden voor je drugsgebruik als je de eigenaar van een bedrijf bent," legt hij uit. En daarom is het ook lastiger voor ze om te erkennen wanneer ze hulp moeten zoeken. Gerber zegt ook vaak te zien dat mensen die aan de drugs zitten het bedrijf verkopen waar ze jarenlang aan hebben gewerkt, en vervolgens een beetje de tijd zitten te doden met stapels cash om zich heen.

Niet alleen de mensen die zelf rijk worden belanden in de problemen, maar ook mensen die rijk zijn omdat ze bakken met geld hebben geërfd. "We hebben mensen geholpen die fortuinen hebben geërfd, maar verder geen baan hebben, of al te veel doen met hun leven," zegt Gerber. "En veel van hen vullen die leegte met drugs en alcohol."

Soms krijgen rich kids bovendien te maken met 'welvaartsverwaarlozing', vertelt Gerber. Ze worden bijvoorbeeld genegeerd door hun ouders of op jonge leeftijd naar een kostschool gestuurd. "Een van onze cliënten kreeg voor haar veertigste verjaardag een jacht van haar ouders, wat natuurlijk leuk is, maar ondertussen had ze nauwelijks een band met haar ouders. Ze was enig kind en vooral opgevoed door kindermeisjes, en heeft nooit een echt lange relatie gehad omdat ze niemand vertrouwt – ze denkt altijd dat ze achter haar geld aan zitten. Om de leegte te vullen is ze verslaafd geraakt aan Xanax en cosmetische chirurgie."

Een van de oorzaken van verslaving die Gerber is opgevallen bij rijke gezinnen, is seksuele onderdrukking. "Afgelopen jaar was er een prinses die lesbisch was, en ze was bang dat ze daarvoor gestraft zou worden. Dat droeg er zeker aan bij dat ze verslaafd werd aan medicijnen."

EEN BENTLEY VAN PARACELSUS RECOVERY

Gerber benadrukt dat hij de rijke verslaafden niet verwend vindt, maar “hun realiteit accepteert. Het maakt niet uit wie ze zijn: iedereen verdient empathie. Wat de meeste mensen zien als divagedrag, is in feite een serieus obstakel om de behandeling te laten slagen. Ze kunnen zomaar op ieder moment weglopen als ze gefrustreerd raken. Dat maakt deel uit van de pathologie, en we kunnen iemand niet zomaar veroordelen op basis van hun gedrag, zelfs als het op veel mensen als arrogant overkomt.”

Christine Merzeder – Gerbers moeder, en tevens de klinisch coördinator van Paracelsus – zegt dat narcisme een groot probleem is onder patiënten. “Veel van hen hebben narcistische trekjes of zelfs een narcistische persoonlijkheidsstoornis,” vertelt ze. “Zij hebben een kleinere aandachtsboog, en voelen zich leeg vanbinnen. Ze kunnen geen berouw tonen, zijn vaak onbetrouwbaar en voelen zich niet verantwoordelijk voor hun acties.”

“Als er dan iets ergs gebeurt – ze worden aangeklaagd, of hun relatie strandt – stort hun wereld in en eindigen ze in een kliniek. Ik zie het als onze taak om ze te helpen met de dingen die niet te koop zijn: liefde voor jezelf, beheersing van je emoties, relaties, in staat zijn om je eigen leven in te vullen, verantwoordelijker zijn, en altijd hoop blijven houden.”

Als ik Gerber vraag hoeveel mensen er daadwerkelijk bij zijn kliniek afkicken, is hij voorzichtig. “Elke rehab beweert een enorm succesratio te hebben, maar in werkelijkheid is dat moeilijk om te meten.” Nadat mensen de kliniek verlaten, verwatert het contact vaak en vallen ze terug in oude gewoontes. Los daarvan ziet Gerber het twaalfstappenprogramma dat bij de meeste rehabs wordt gebruikt als gedateerd en beperkend.

De man die het dichtst bij de superrijke verslaafden komt is therapeut Louis Fitzmaurice, die in een slaapkamer verblijft in hetzelfde appartement als de gasten. Meestal schuift hij ook aan tijdens de maaltijden. Ik vraag hem hoe het is om samen te wonen met iemand die je niet alleen niet kent, maar ook nog eens heel veel geld heeft en probeert af te kicken.

“Ja, dat is behoorlijk intens. Bij de meeste andere afkickklinieken zie je de cliënten maar een paar uur per week,” zegt Louis, die nu vier jaar bij Paracelsus Recovery werkt. “Sommigen vinden het moeilijk, en het wordt weleens emotioneel. Er sneuvelt soms een stoel. Maar ik moet hier wel de hele tijd zijn, want je weet nooit wanneer mensen willen praten. Het kan zijn dat ze om vier uur 's nachts ineens hulp nodig hebben.”

Voordat hij actief was voor Paracelsus, werkte Fitzmaurice zes jaar met dakloze, veroordeelde drugsverslaafden in Liverpool, Glasgow en Dublin. Nu behandelt hij de rijkste mensen op aarde. “De pijn, worsteling, eenzaamheid, wanhoop en waanzin die ik in Groot-Britannië heb gezien, zie ik ook hier bij Paracelsus. In de kern zijn de problemen gewoon hetzelfde.”

Waar wel een verschil in zit, is hoe groot de kans is om af te kicken. Paracelsus Recovery is een totaal andere wereld dan de gemiddelde rehab, en staat ver af van de ervaringen van de gemiddelde mensen die af proberen te kicken – zelfs in de meest welvarende delen van de wereld.

In het Verenigd Koninkrijk hebben bezuinigingen ertoe geleid dat mensen minder makkelijk in klinieken kunnen worden opgenomen, zegt drugsinstelling Addaction. Uit een onderzoek van de Kings College University blijkt dat er sinds 2011 in Engeland twee keer zo weinig plek is voor mensen met alcoholproblemen, en in totaal is het aantal ontwenningklinieken binnen zes jaar met een derde afgenomen.

“Om de behandeling te laten slagen is het belangrijk dat ze ergens kunnen verblijven,” zegt Karen Tyrell van Addaction. “Maar door bezuinigingen hebben veel klinieken hun deuren moeten sluiten. De privéklinieken profiteren daarvan, maar het heeft ook verslaafden die weinig geld hebben buitenspel gezet. De kans om af te kicken zou niet moeten afhangen van de dikte van je portemonnee.”

Bij Paracelsus Recovery vraag ik Fitzmaurice aan welke drugs de superrijken eigenlijk verslaafd zijn.

“Nog steeds veel cocaïne, maar we zien de laatste tijd ook dat mensen vaak problemen hebben met GBL, pijnstillers of Xanax,” zegt hij. “Maar het ergste vind ik dat deze mensen in een soort bubbel leven waar ze zelf niet voor hebben gekozen. Een artiest vertelde me dat hij vaak het idee heeft dat mensen hem aanstaren alsof hij een soort alien is. Hij zei dat het leek alsof hij iets extra’s had, maar dat er bij hem juist iets ontbrak. Die leegte vulde hij met drugs. Ze zeggen dat geld gelukkig maakt, maar het lijkt me juist een enorm minpunt. Ik wens het niemand toe om beroemd te zijn.”

